

„Nervozita“

Zpracováno na základě postupu
Mgr. Genzerové

Doporučený postup České lékárnické komory

Pacient pociťuje nervozitu, neklid, zvýšené napětí

Ověřit, zda se může
jednat o NÚ současné
medikace

ANO

Analýza medikace včetně
LP, které sou krátce
vysazeny.

Konzultace s lékařem

Příklady léčiv, která mohou vyvolat nervozitu, neklid, zvýšené napětí:

SSRI - upozornit pacienta, že nervozita je při zahájení léčby častá

benzodiazepiny (alprazolam)

benzodiazepiny (po vysazení)

HRT

kontraceptiva

antiparkinsonika

bronchodilatancia (terbutalin, salmeterol)

anxiolytika (buspiron)

nikotin (odvykací stav)

NE

Dotazy:

Omezují Vás tyto obtíže v životě?
Jsou tyto problémy dlouhodobé?
Jsou spojené s nepříjemnými
somatickými příznaky?
Ataky se opakují a prohlubují?

< 2 x ANO

Prodej OTC se sedativním účinkem.

Edukace (vždy):

- citlivý přístup
- hledat příčinu, pokusit se ji sám, s partnerem, pomocí celé rodiny změnit

Příklady obtíží:

strach před zkouškou, obavy ze ztráty zaměstnání atd.

≥ 2 x ANO

Odeslání k **lékaři** (specialistovi). **Edukace:**
citlivě zdůraznit potřebu psychoterapie, která
musí být nutně součástí léčby
je třeba odstraňovat mýty, které si pacient do
léčby přináší

Dostupné prostředky:

- **mučenka (Passiflora incarnata)** – nemá žádné výrazné NÚ ani KI
- **třezalka (Hypericum perforatum)** – má také antidepressivní účinky, účinné látky indukují CYP 3A4 – může dojít ke zrychlení metabolismu, a tím snížení účinku řady léčiv
- **kozlík (Valeriana officinalis)** – zřejmě nejúčinnější z této skupiny
- **chmel (Humulus lupulus)**
- **rauwolfie (Rauwolfia serpentina)** – KI: těhotenství a při kojení, deprese, feochromocytom, vředová choroba
- **meduňka (Melissa off.)**
- **guaifenezin** – nevhodný v těhotenství a při kojení

U prostředků z oblasti fytoterapie doporučujeme přípravky registrované jako OTC léčiva – je zde garance jakosti a obsahu účinných látek. Pacienti většinou nezvládnou techniku přípravy rostlinných drog (odvary, nálevy).

Nervozita není diagnóza! Jde pouze o symptom onemocnění.

Následující rozhodovací strom je řešením pro **onemocnění neurotického charakteru** (neurózu), kde nervozita, stavy napětí a úzkosti, pocity podrážděnosti a vyčerpanosti hrají významnou roli.

Úloha lékárníka je v tomto případě:

- v jeho konzultační činnosti, nasměrování pacienta k specialistovi.
- v případné analýze stávající medikace, není-li zdrojem „nervozity“ nežádoucí efekt léčiva, či kombinace léčiv.

Vzhledem k charakteru neuróz (panická úzkost, generaliz. úzk. porucha, sociální fobie, ...) je velmi těžké je rozpoznat. Často jsou pacienti samotnými i lékaři 1. linie zaměňováni za různá somatická onemocnění, což je taktéž důvod, že se s nimi i lékárník setká spíše výjimečně.